

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

S. Kuijs

Telefoonnummer 06 4680 1461
sacha.kuijs@noord-holland.nl

1 | 5

Betreft: Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden vanwege aanwezige waarden

Verzenddatum

16 NOV. 2022

Kenmerk

1899218/1926012

Geachte leden,

Uw kenmerk

Graag informeren wij u over het "Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden vanwege aanwezige waarden".

Inleiding

Minister van der Wal heeft het "Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden vanwege aanwezige waarden" genomen, kortweg het "Veegbesluit Natura 2000" (hierna: Veegbesluit). Voor het Veegbesluit zijn alle (definitief gepubliceerde) aanwijzingsbesluiten in ogenschouw genomen. In een aanwijzingsbesluit worden de begrenzing en de doelen van een Natura 2000-gebied vastgelegd. Bij 99 Natura 2000-gebieden in Nederland bleek sprake te zijn van ten onrechte nog niet opgenomen natuurdoelen. Het Veegbesluit beoogt te corrigeren wat niet goed is gegaan bij het publiceren van de aanwijzingsbesluiten.

Het definitieve Veegbesluit is nagenoeg gelijk aan het ontwerpbesluit, dat in 2018 ter inzage heeft gelegen (zie <https://ap.lc/SuYCU>).

Het Veegbesluit corrigeert in Noord-Holland de aanwijzingsbesluiten voor zes Natura 2000-gebieden. Deze besluiten zijn genomen tussen 2009 en 2017. Het gaat om de volgende gebieden: Naardermeer, Duinen en Lage Land Texel, Duinen Den Helder-Callantsoog, Zwanenwater & Pettemerduinen, Noordhollands Duinreservaat en Kennemerland-Zuid.

In de zes aanwijzingsbesluiten worden de volgende doelen toegevoegd:

- De instandhouding van drie Habitatrichtlijnsoorten, namelijk de Grijze zeehond, de Groenknolorchis en de Kleine modderkruiper (een soort vis).
- De instandhouding van diverse habitattypes. (Een habitatype is een soort ecosysteem. Voorbeelden zijn: Witte duinen, Blauwgraslanden en Vochtige heiden.) De meeste toegevoegde habitattypes zijn stikstofgevoelig.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

De toevoeging van de doelen betekent niet dat er nieuwe soorten of nieuwe habitattypes zijn ontstaan, maar ze zijn destijds ten onrechte niet opgenomen in de besluiten.

Het Veegbesluit heeft gevolgen voor het behalen van twee soorten doelen:

1. Natura 2000-instandhoudingsdoelen; dit zijn de doelen die vastgelegd zijn in de aanwijzingsbesluiten.
2. De "omgevingswaarden" uit de Wet natuurbescherming, die in Noord-Holland zijn bepaald per Natura 2000-gebied. Dit betekent volgens de huidige wetgeving dat in 2035 ten minste 74% van al het stikstofgevoelig leefgebied geen overschrijding van de Kritische Depositiewaarde heeft. (Elk habitatype kent een waarde aan stikstofneerslag die het aankan: de Kritische Depositiewaarde (KDW). Boven die waarde kan niet uitgesloten worden dat de kwaliteit van de natuur achteruitgaat.) De omgevingswaarden zelf worden niet aangepast door het Veegbesluit.

Gevolgen voor vergunningen en behalen van doelen

Juridische consequenties van het Veegbesluit zijn niet geheel uit te sluiten. Daarbij is ook van belang wáár de toegevoegde stikstofgevoelige habitattypes liggen. Het blijkt dat de meeste habitattypes in gebieden liggen waar al stikstofgevoelige habitattypes voorkwamen. Dit betekent dat de stikstofopgave daar niet wezenlijk verandert.

We zien twee mogelijke gevolgen bij vergunningverlening.

Ten eerste kunnen nieuwe vergunningaanvragen negatieve gevolgen hebben voor de extra aangewezen Habitatrichtlijnsoorten, zoals de Grijze zeehond of de Kleine modderkruiper.

Ten tweede kunnen bij nieuwe vergunningaanvragen de nieuwe stikstofgevoelige habitattypes een rol spelen. Bij de vergunningverlening is AERIUS een verplicht rekenmodel bij het berekenen van stikstofneerslag. Door het Veegbesluit komen meer stikstofgevoelige habitats in AERIUS voor. Hoewel de stikstofbelasting van een bepaalde activiteit waarvoor een natuurvergunning nodig is niet toeneemt, worden dan mogelijk wel meer stikstofgevoelige plekken in AERIUS "geraakt". Dat kan vergunningverlening bemoeilijken. Er komt binnenkort een update van AERIUS. Het is daarom niet mogelijk om nu al precies de gevolgen voor de vergunningverlening aan te geven.

Op basis van de nu beschikbare versie van AERIUS, die van 2021, hebben we wel nader geanalyseerd wat de impact van het besluit naar verwachting zal zijn. Die wordt hieronder voor 3 gebieden vermeld. Bij de andere 3 gebieden worden de Kritische Depositiewaarden van de nieuwe habitattypes niet overschreden. Daardoor zijn voor de drie hier niet nader uitgewerkte gebieden de gevolgen nog kleiner dan in de hierna beschreven gebieden.

Naardermeer

In het Naardermeer blijken Zwakgebufferde vennen voor te komen. Dit zijn stilstaande wateren met weinig voedsel en met veel plantensoorten. Deze vennen komen, samen met de ook bijzondere blauwgraslanden, met een beperkte oppervlakte en kwaliteit voor in het Laegieskamp. Dat is een gebied ten noorden van de Hilversumse Meent en ten westen van

de bebouwde kom van Naarden en Bussum.

Zwakgebufferde vennen

Bij het Naardermeer wordt, door het toevoegen van Zwakgebufferde vennen in het aanwijzingsbesluit, de laagste Kritische Depositiewaarde verlaagd van 714 naar 571 mol N/ha/jaar. Dit betekent dat de natuur in dit gebied sneller last heeft van een teveel aan stikstof.

Er moet hard gewerkt worden om het gestelde doel van instandhouding van Zwakgebufferde vennen te halen. Er komt namelijk zoveel stikstof neer op deze beschermde natuur dat het volledig is overbelast en de Kritische Depositiewaarde overschreden wordt. In het huidige Natura 2000-beheerplan zijn al maatregelen opgenomen voor het herstel van de vennen, zoals hydrologisch herstel in het gebied en jaarlijks maaien. Daarnaast zal in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied aandacht besteed moeten worden aan het terugdringen van de stikstofneerslag.

Vergunningverlening

De locatie van de Zwakgebufferde vennen is aan de rand van het Naardermeer, in het zuidoosten. Dat stuk was nog niet als stikstofgevoelige natuur aangemerkt in AERIUS. Het kan gevolgen hebben voor vergunningverlening, als een nieuwe of uit te breiden activiteit effect heeft op juist die plek. Dat zal moeten blijken uit een AERIUS-berekening.

Totale oppervlakte

Het gaat niet goed met de Zwakgebufferde vennen en deze komen maar op één plek in het Naardermeer voor.

Het blijkt dat in het Naardermeer het oppervlak overbelast stikstofgevoelig habitatype met slechts 1% toeneemt. Met overbelast wordt bedoeld een stikstofneerslag die boven de Kritische Depositiewaarde ligt. De Zwakgebufferde vennen in het Naardermeer beslaan een oppervlak van 0,40 hectare (4.000 m²). Het Habitatrictlijndeel van het Naardermeer beslaat 1151 hectare. (Het Naardermeer is voor een deel ook nog Vogelrichtlijngebied.) Er kan dus met recht gezegd worden dat de impact qua oppervlak minimaal is. Dit is gunstig voor het behalen van het doel om 74% van de stikstofbelasting van al het stikstofgevoelige habitat in 2035 onder de Kritische Depositiewaarde te krijgen.

Duinen Den Helder-Callantsoog

Heischrale graslanden

In de Duinen van Den Helder-Callantsoog blijken Heischrale graslanden voor te komen. Dat zijn gebieden met planten met relatief zure, voedselarme bodems waar overwegend grassen, grasachtige planten en kleinbloemige kruiden op groeien.

Vergunningverlening

Ook met de Heischrale graslanden gaat het niet goed. Het doel is de instandhouding van deze natuur, maar er slaat zoveel stikstof op neer dat het habitatype volledig is overbelast. Dit heeft echter waarschijnlijk nauwelijks gevolgen voor de vergunningverlening. De Heischrale graslanden liggen hier namelijk midden in andere stikstofgevoelige natuur.

Totale oppervlakte

In de Duinen Den Helder-Callantsoog neemt het oppervlak overbelast stikstofgevoelig habitatype met minder dan 1% toe. De Heischrale

graslanden beslaan een oppervlak van 0,05 hectare (500 m²); dit is dus relatief klein. De Duinen Den Helder-Callantsoog beslaan in zijn geheel 645 hectare. De impact is minimaal. Daardoor is er nauwelijks een verandering van het al dan niet behalen van het doel om 74% van de stikstofbelasting van al het stikstofgevoelig habitat in 2035 onder de Kritische Depositiewaarde te krijgen.

Texel

Tot slot Texel. Ook daar neemt het oppervlak overbelast stikstofgevoelig habitattype toe. Het gaat ook op Texel om Heischrale graslanden. Hier is echter positief dat voor het grootste deel van deze graslanden geldt dat de stikstofbelasting wel onder de Kritische Depositiewaarde blijft. Dit is dus gunstig voor het behalen van het doel om 74% van de stikstofbelasting van al het stikstofgevoelig habitat in 2035 onder de Kritische Depositiewaarde te krijgen. Bovendien is de kans dan veel groter dat het instandhouden van de Heischrale graslanden gaat slagen.

Gevolgen voor de provinciale stikstofdoelen

In maart 2021 is de Strategie Noord-Hollandse aanpak stikstofproblematiek 2021-2022 bepaald (onze brief aan PS met kenmerk 1586466/1586470). Hierbij zijn de wettelijke doelen vertaald naar doelen per gebied. We verwachten dat het Veegbesluit geen gevolgen heeft voor het behalen van de vastgestelde doelen in deze gebieden.

Gevolgen voor Natura 2000-beheerplannen en het Nationaal Programma Landelijk Gebied

De toegevoegde habitattypes en Habitatrichtlijnsoorten in de aanwijzingsbesluiten voor de Natura 2000-gebieden zullen in de beheerplannen moeten worden verwerkt. Op het moment dat een beheerplan geactualiseerd wordt, zullen de vernieuwde aanwijzingsbesluiten worden meegenomen. Het is niet nodig de planning van de actualisaties hier op aan te passen. Overigens zijn voor een deel van de doelen uit het Veegbesluit al maatregelen benoemd in de huidige Natura 2000-beheerplannen. Dit was mogelijk doordat het ontwerpbesluit al een tijd bekend is. De doelen uit het Veegbesluit zullen, in aanvulling op reeds bestaande doelen uit de aanwijzingsbesluiten, onderdeel worden van de opgave bij het Nationaal Programma Landelijk Gebied.

Tot slot

De impact van het Veegbesluit is in Noord-Holland gering. Er zijn mogelijk wel gevolgen voor de vergunningverlening. Met de nieuwe versie van AERIUS zal dat duidelijker worden.

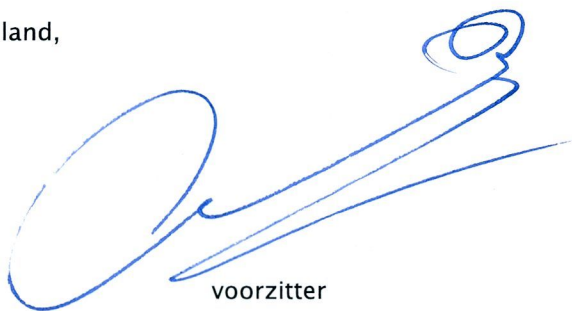
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk